

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Georgikon Campus
Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézet
Természetvédelmi Biológia Tanszék

Kozics András EJDDK1
Természetvédelmi mérnök BSc
A vízszennyezés környezeti hatásai a Velencei-tóban

Belső konzulens: Dr. Alföldi Zoltán egyetemi docens

Szakedolgozatom témájaként a vízszennyezés környezeti hatásainak bemutatását választottam egy hazai példa, a Velencei-tó nyomán. Magyarországon is többször előfordult már vízszennyezés (Tiszai ciánszennyezés, vörösiszap katasztrófa), leggyakoribb formája gyomirtószeres, növényvédőszeres, ipari melléktermékek felszíni vizekbe juttatása, valamint az ehhez társuló talajszennyezés és az élőhelyek veszélyeztetése. Sajnos mindegyik esetben elmondható, hogy az alapprobléma kevés lényegi figyelmet kap, inkább felkapott sajtóhír és elképedés lesz belőle, de mélyreható változást nem hoz maga után. A katasztrófa után esetlegesen jelentkező szankcióknak sincs igazán visszatartó hatása.

A természet károsítása elleni védekezés leghatékonyabb formája a megelőzés, amely kizárólag tudatos viselkedés, a jogszabályok betartása és a természeti értékek tiszteletben tartása révén valósulhat csak meg. A környezet védelme érdekében már az óvodákban, iskolákban is figyelemfelkeltő programokat, előadásokat kellene szervezni annak céljából, hogy a jövő nemzedék egészen fiatal korától kezdve ehhez a mentalitáshoz szokjon hozzá és tudatosan védje a környezetét.

Témaválasztásom célja, hogy felhívjam a figyelmet a Velencei-tavi vízszennyezés környezeti hatásainak megelőzésére és a nyilvánosság fontosságára. Sajnos, a sajtó figyelmét az éppen szenzációhajhász hírek keltik fel, arra már nem fordítanak energiát, hogy a természet megmentése érdekében kampányoljanak, esetleg közösségi munkára, közadakozásra hívják fel a figyelmet.

A szakdolgozat elkészítéséhez a kérdőíves kutatási módszert választottam annak érdekében, hogy mind szélesebb körből meríthessek információt a tó állapotának megítéléséről. Kérdéseimet is ennek megfelelően a „nagyközönségnek” szántam, ezért elsősorban nem

hidrológiai megközelítés alapján tettem fel kérdéseket, hanem azt próbáltam kideríteni, hogy a nem szakavatott emberek számára mit is jelent a Velencei-tó, illetve annak vize és élővilága, valamint mennyire ismert/közismert számunkra néhány Velencei-tóval összefüggő jelenség.

Kérdéseimet egyben figyelemfelhívásnak is szántam, mivel véleményem szerint célzott kérdésekkel is ráirányíthatjuk a figyelmet fontos témákra. Tekintettel arra, hogy nem olvastam a Velencei-tóval kapcsolatos felmérést, azt gondoltam, mindenképpen érdekes lesz megtudni, hogyan vélekednek az emberek a tóval kapcsolatos információkról, illetve milyen széles körben terjedtek el az interneten egyébként elérhető információk.

Dolgozatommal azt a kérdést szeretném megválaszolni, hogy vajon a rendelkezésre álló eszközök, tőkék hatékony összehangolásával fel lehet-e hívni a figyelmet a tudatos környezet- és természetvédelmi gondolkodásra, hozzáállásra, illetve megfelelő tájékoztatás esetén változna-e az emberek véleménye, viselkedése ezzel a témakörrel kapcsolatban.

A kérdőívet kitöltő válaszadók kivétel nélkül mind jártak a Velencei-tónál, az volt az eltérő, hogy ki, mikor. Véleményem szerint ennek is függvénye volt, hogy mennyire friss információról rendelkezett valaki a tó vízminőségének állapotáról, illetve általában a Velencei-tóról. Érdekes volt számomra, hogy majdnem kétszer annyi nő, mint férfi töltötte ki a kérdőívet, ennek ellenére heti/havi szinten majdnem kétszer annyi férfi fordul meg a tónál. Nyilván ez a nagyobb arányban horgászó férfiak miatt alakulhatott így.

A tó vízminőségének alakulásával a válaszadók nagyobb része elégedetlen, pedig nem is járnak rendszeresen a Velencei-tóhoz, tehát az információik nem naprakészek. A vízminőséget monitoringozó „profilozó okosbójáról”, WALISE-ről a válaszadók kisebbik hányada tudta, hogy létezik, ennek ellenére nagyon sokan gondolták úgy, hogy biztosan méri a víz pH-ját és a vízben oldott oxigént. 10 % alatti volt azok aránya, akik hallottak is az okosbójáról és azt is tudták, kinek a kezdeményezésére jött létre.

A kérdőívek feldolgozása során arra következtetésre jutottam, hogy igenis lehetséges a figyelemfelhívás a tudatos környezet- és természetvédelmi gondolkodás, hozzáállás érdekében, sokat változhat az emberek véleménye a megszerzett információ birtokában. A kérdőív közreadását követően számtalan megjegyzést kaptam arra vonatkozóan, hogy nem is tudtak az úszólápokról, illetve, hogy ténylegesen mi a jelentőségük, továbbá milyen jó dolog az új Velencei-tavi vízi monitoring rendszer. Ha ennyivel sikerült felhívni mások figyelmét a Velencei-tóra, már megérte ezt a témát választani!

Köszönöm Dr. Alföldi Zoltán egyetemi docens tanár úr kitartó segítségét és kimagasló, szakmai iránymutatásait!